

5 ЛИПНЯ 1941 РОКУ: ПОЧАТОК НАЦИСТСЬКИХ РЕПРЕСІЙ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЧОГО РУХУ ПІСЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ АКТА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Антоніна ВЧОРАШНЯ

голова Закарпатського обласного товариства борців за незалежність України,
член Проводу Закарпатської крайової організації Народного Руху України

5 липня 1941 року стало однією з визначальних дат новітньої історії українського національно-визвольного руху. Саме цього дня керівництво нацистської Німеччини розпочало відкриті дії, спрямовані на ліквідацію українських державницьких ініціатив, що виникли після проголошення 30 червня 1941 року у Львові Акта відновлення Української Держави.

На нараді в Адольфа Гітлера рейхсфюрер СС Генріх Гімлер отримав доручення розібратися із ситуацією, що склалася після проголошення Української Держави та створення Українського державного правління на чолі з Ярославом Стецьком.

Того ж дня розпочалася перша хвиля арештів членів Організації українських націоналістів (ОУН), які підтримали відновлення української державності.

Також 5 липня 1941 року поблизу міста Белз співробітники німецького ґестапо заарештували провідника ОУН Степана Бандеру. Після затримання його було етаповано через Люблін до Кракова.

Вже 6 липня 1941 року представники німецької окупаційної адміністрації висунули українському керівництву вимогу відкликати Акт відновлення Української Держави, однак українські державники відмовилися це зробити.

9 липня 1941 року Степана Бандеру разом із дружиною Ярославою та тримісячною донькою Наталією перевезли до Берліна, де він перебував під домашнім арештом.

Згодом Степана Бандеру було ув'язнено до нацистського концентраційного табору Заксенгаузен, де він понад три роки утримувався в ізоляції у спеціальному блоці для особливо важливих політичних в'язнів (Zellenbau).

✦ Історичне значення. Події липня 1941 року засвідчили, що проголошення Акта відновлення Української Держави не відповідало планам нацистського керівництва. Відмова українських націоналістів відкликати цей Акт стала причиною масових репресій проти діячів українського визвольного руху. Водночас ці події підтвердили послідовність українських державників у відстоюванні права Української нації на власну незалежну державу незалежно від позиції будь-яких окупаційних режимів.

📖 Джерела: архівні документи Організації українських націоналістів, матеріали Українського інституту національної пам'яті, наукові дослідження з історії українського визвольного руху, відкриті матеріали Народного Руху України та результати редакційного опрацювання інформації.

📰 Газета «Срібна Земля»

Незалежна національно-патріотична та інформаційна газета Закарпаття

📍 Ужгород • Закарпаття • Україна

🌐 sz.uzhgorod.ua

🌍 ПРАВДА. УКРАЇНА. СВІТ.